

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2022-727

Till

Socialdepartementet

**Remiss från Socialdepartementet - Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
S2022/02585**

Sammanfattning

Malmö stad tillstyrker förslaget att utvidga reglerna om utreseförbud så att de omfattar skadliga utlandsvistelser av andra anledningar än de som anges i befintlig lagstiftning. Förslaget ligger i linje med de synpunkter som Malmö stad lyfte år 2019 vid remissförfarandet vid reglernas införande. Malmö stad bedömer att ett utvidgat utreseförbud ökar möjligheten att skydda och stödja fler barn och innebär en förstärkning av barns rätt till hälsa, utveckling och utbildning. Malmö stad ser positivt på att kompetenshöjande insatser införs, vilka även bör innefatta yrkesspecifika insatser och informationsinsatser riktade till befolkningen. Malmö stad tillstyrker även förslaget om utökad straffansvar för egenmäktighet med barn, med tillägget att åldersgränsen om 15 år kan behöva diskuteras eftersom även vårdnadshavare till unga i åldern 15–17 år kan förhindra att ett omhändertagande verkställs. Malmö stad ser positivt på samtliga förslag som avser åtgärder för att kunna upprätthålla ett utreseförbud. Malmö stad vill dock påpeka att ett lämpligare datum för ikraftträdandet vore 1 maj eller 1 juni 2023, för att ge större möjlighet att undvika att barn utsätts för skadliga utlandsresor i samband med sommarlovet 2023. Förslagen bedöms innebära ökade kostnader för kommunerna, vilket behöver beaktas i genomförandet.

Yttrande

Kapitel 5 Skyddet för barn som riskerar skadliga utlandsvistelse behöver utökas

Fler barn behöver skyddas mot skadliga utlandsvistelser

Malmö stad instämmer i förslaget och bedömer att det ökar samhällets möjlighet att skydda och stödja fler barn samt utgör en viktig förstärkning för barns rätt till hälsa, utveckling och utbildning. I den nuvarande formen för utreseförbud har socialtjänsten inte kunnat använda sig av åtgärden om konkreta underlag för påtaglig risk för just könsstympning eller giftermål inte kunnat beläggas. Den unge känner inte alltid till att ett giftermål eller könsstympning planeras i landet de ska resa till och likhet med utredningen ser Malmö stad att det finns fler situationer där barn behöver skyddas från att fara illa. Som exempel har Malmö stad erfarenhet

av att potentiella uppfostringsresor kan vara mycket skadliga för barn, liksom resor där avsikten är omvändelseförsök av unga hbtqi-personer, men det kan vara svårt för både barnet och socialtjänsten att känna till syftet med utlandsvistelsen. Förslaget utgör visserligen en begränsning av den unges rörelsefrihet men de nu föreslagna ändringarna, där barnets hälsa och utveckling är i fokus, gör det ännu tydligare att barnets behov av skydd väger tyngre.

En kunskapshöjande insats om utreseförbud genomförs

Malmö stad instämmer i förslaget att lagändringen bör kompletteras med utbildningsinsatser och kompetensutveckling. En del av utbildningarna bör vara yrkesspecifika, till exempel kan socialsekreterare behöva fördjupad kompetens inom området. Utöver detta behövs generella utbildningar, där huvudansvaret bör ges till en nationell myndighet och staten bör avsätta medel till kompetensutvecklingen. Länsstyrelserna bör få uppdrag att stärka samverkan på regional nivå. Malmö stad vill även uppmärksamma behovet av informationsinsatser riktade till och i dialog med befolkningen. Detta kan handla om barns rättigheter och behov, långsiktiga konsekvenser av våld, missbruk, försummelse och kriminalitet samt vilket stöd föräldrar kan behöva för att kunna ge omsorg och vara goda förebilder för sina barn.

Ett utvidgat straffansvar för egenmäktighet med barn

Malmö stad ser positivt på förslaget om utökat straffansvar kring egenmäktighet med barn vid ett beslutat omhändertagande enligt LVU. Ett utökat straffansvar kan minska risken för att barn inte får den vård de behöver. Dock kan åldersgränsen behöva diskuteras, då vårdnadshavare till unga i åldern 15-17 år också kan förhindra att ett omhändertagande verkställs. Det bör därför övervägas om åldersgränsen ska höjas till 18 år.

Kapitel 6 Ett utreseförbud måste kunna upprätthållas effektivt

Malmö stad ser positivt på förslagen som avser åtgärder för att kunna upprätthålla ett utreseförbud. Bland annat ökar möjligheterna att kunna genomföra utreseförbuden genom förslaget att socialtjänsten och domstolarna ska lämna uppgifter till Migrationsverket.

Kapitel 7 Konsekvenser och ikraftträdande

Ikraftträdande

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Med tanke på att flertalet berörda barn troligtvis förs utomlands i samband med sommarlovet vill Malmö stad lyfta att den 1 maj eller den 1 juni 2023 vore lämpligare datum för ikraftträdande. Detta skulle ge större möjlighet att undvika att barn utsätts för skadliga utlandsresor under 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen kommer innebära en utökad administration både i utrednings-, genomförande- och uppföljningsfasen. Även kostnader för utbildning och avsättning av arbetstid för kompetensutbildning kommer öka. Lagändringar som inte finansieras fullt ut innebär betydande kostnadsökningar för kommunerna, vilket behöver beaktas vid införandet.

Konsekvenser för barn respektive jämställdheten mellan kvinnor och män

Malmö stad instämmer i bedömningen att förslaget kan ge positiva effekter på jämställdheten mellan kvinnor och män. Ett utvidgat utreseförbud minskar risken för att flickor förs utomlands för äktenskap och könsstympning men tillvaratar även pojkars situation och behov i större utsträckning genom att de är i majoritet i så kallade uppfostringsresor. Genom fokuset på hälsa och utveckling stärks barns rättigheter och skydd överlag.

Ordförande

.....
Katrin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pernilla Mesch
.....

Moderaterna och Centerpartiet anmäler att de inkommer med ett gemensamt särskilt yttrande till protokollet.

Sverigedemokraterna anmäler att de inkommer med ett särskilt yttrande till protokollet.

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2022-10-12 kl 13:00-13:45
Plats	Sessionssalen, stadshuset
Utses att justera	Helena Nanne
Justeringen	2022-10-24
Protokollet omfattar	§327

Underskrifter	Sekreterare	.....	
		Pernilla Mesch	
	Ordförande	.....	.....
		Katrin Stjernfeldt Jammeh	
	Justerande	.....	.....
		Helena Nanne	

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)
Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande)
Helena Nanne (M) (2:e vice ordförande)
Andréas Schönström (S)
Emma-Lina Johansson (V)
Håkan Fäldt (M)
John Roslund (M)
Magnus Olsson (SD)
Anders Olin (SD)
Anders Rubin (S) ersätter Rose-Marie Carlsson (S)
Nils Anders Nilsson (S) ersätter Mubarik Mohamed Abdirahman (S)
Janne Grönholm (MP) ersätter Stefana Hoti (MP)
Martin Molin (C) ersätter Anton Sauer (C)

Ej tjänstgörande ersättare

Frida Trollmyr (S)
Sanna Axelsson (S)
Sara Wettergren (L)
Anders Skans (V)
John Eklöf (M)
Tony Rahm (M)
Josefin Anselmsson Borg (M)
Rickard Åhman Persson (SD)

Övriga närvarande

Carina Nilsson (S) (Kommunfullmäktiges ordförande)
Andreas Norbrant (Stadsdirektör)
Pernilla Mesch (Sekreterare)
Tomas Barring (Chefsjurist)
Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)
Magdalena Bondeson (Sektionschef)
Niklas Sjöqvist (Presschef)
Ann Andersson (Budgetchef)
Louise Lagerlund (Stadsjurist)
Anna Westerling (Ekonomidirektör)
Gabriella Manieri (Upphandlingschef)
Johanna Juhlin (HR-direktör)
Mats Holmström (Kommunikationsdirektör)
Åsa Björkén Seydlitz (Budgetsekreterare)
Tova Svensson (Praktikant)
Belina Branco Rosberg (Assistent)

§ 327 Remiss från Socialdepartementet - Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
STK-2022-727

Sammanfattning

Socialdepartementet föreslår i en promemoria en utvidgning av de befintliga reglerna om utreseförbud i LVU, i syfte att utreseförbud ska kunna beslutas för fler typer av skadliga utlandsvistelser än vad som är fallet idag. Det föreslås även ett utvidgat straffansvar för egenmäktighet med barn samt vissa ändringar i syfte att effektivt kunna upprätthålla förbudet. I ärendets beredning har arbetsmarknads- och socialnämnden, förskolenämnden och grundskolenämnden yttrat sig. Samtliga nämnder är positiva till förslaget men arbetsmarknads- och socialnämnden lyfter vissa synpunkter på förslagets innehåll.

Förslaget är att godkänna förslag till yttrande och skicka yttrandet till Socialdepartementet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Socialdepartementet.

Reservationer och särskilda yttranden

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M), John Roslund (M) och Martin Molin (C) avser lämna in ett gemensamt särskilt yttrande, bilaga 4.

Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 5.

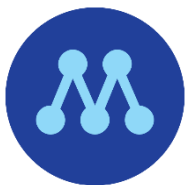
Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut KSAU 220926 §509 med särskilt yttrande från (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220926 Remiss från Socialdepartementet - Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
- Förslag till yttrande KSAU 220926
- Remiss från Socialdepartementet - Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
- Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 220831 § 265 med Särskilt yttrande (M+C) och (SD)
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Förskolenämnden beslut 220831 § 108
- Remissvar från förskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 220825 § 113 med Särskilt yttrande (M + C)
- Remissvar från grundskolenämnden

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen 2022-10-12

Ärende 6. Remiss angående Remiss från Socialdepartementet – Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)

Moderaterna och Centerpartiet är mycket positiva till en ny lagstiftning som förstärker möjligheten att hjälpa utsatta barn genom att utvidga utreseförbudet. Den befintliga lagstiftningen är ett viktigt verktyg för kommuner för att kunna stoppa tvångsäktenskap, men utreseförbudet har aldrig använts av Malmö stads socialtjänst. Vi betvivlar att situationer där lagstiftningen hade kunnat tillämpas aldrig har uppstått. Det är sannolikt snarare så att dessa situationer aldrig har upptäckts.

I ett anständigt samhälle agerar vuxenvärlden med samlad kraft mot förtryck. När elever inte dyker upp i klassrummet efter sommarlovet är det för sent och vuxenvärlden har misslyckats fundamentalt. Det är ett svek mot utsatta Malmöbor när skolan inte fångar upp risker och socialtjänsten inte får möjlighet att agera.

Moderaterna och Centerpartiet instämmer i att det bör övervägas om straffansvaret även bör gälla avseende barn över 15 år för att säkerställa att barn får behövlig vård oavsett ålder. Ett barn är ett barn – oavsett om man är över eller under 15 år. Därtill behöver förslagen kompletteras med införandet av en ny huvudregel i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att myndigheter ska få dela uppgifter i sin verksamhet med Polisen och andra brottsbekämpande myndigheter exempelvis vid misstanke om att barn riskerar att bli bortförda i en hedersrelaterad kontext.

Moderaterna och Centerpartiet vill även belysa vikten av skolkuratorernas arbete med att upptäcka barn som riskerar att föras ut ur landet.

Helena Nanne (M)

Håkan Fäldt (M)

Anton Sauer (C)

John Roslund (M)

Med instämmande av

John Eklöf (M)

Tony Rahm (M)

Martin Molin (C)

Josefin Anselmsson Borg (M)

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen: 2022-10-12

Ärendenummer: Remiss från Socialdepartementet - Ett utvidgat utreseförbud för barn (Ds 2022:9)
STK-2022-727

Utredningen har sett över möjligheterna att stärka utreseförbudet för att skydda barn som riskerar att utsättas även för annan brottslighet än barnäktenskap, äktenskapsliknande förhållande eller könsstympning. Sverigedemokraterna välkomnar utredningen och vi ställer oss starkt positiva till ett utökad och förstärkt utreseförbud för barn som riskerat att utsättas för brott i utlandet. Hedersvåld och förtryck har kommit att bli ett omfattande samhällsproblem i Sverige på grund av de senaste årtiondenas stora invandring. Framför allt syns denna problematik bland de familjer som har rötter i länderna kring Mellanöstern samt Nordafrika.

Man uppskattar att minst 200 000 personer, med ett misstänkt stort mörkertal, lever under hedersförtryck i Sverige idag. Detta drabbar främst flickor och unga kvinnor som lever med ständigt våld och risk för att föras utomlands. Även om vi ser positivt på utredningen så är det viktigt att påpeka att detta på sin höjd är en snabbfix på ett avsevärt mycket större problem. Detta problem är importen av kulturer som normaliserar hederskultur och mäns kontroll över kvinnor samt även sexualisering av unga flickor från en mycket tidig ålder. Sverigedemokraterna varnade tidigt för konsekvenserna av den misskötta invandrings och integrationspolitik som förts av både nuvarande och tidigare styrande partier och idag kan vi med tydlighet se resultaten av dessa politiska beslut. Vi ser tyvärr också att vi är det enda partiet som på riktigt för en politik för att bemöta detta växande samhällsproblem som aldrig borde fått fäste i Sverige

För Sverigedemokraterna Malmö

Magnus Olsson

Anders Olin

Med instämmande av:

Rikard Åhman Persson